

УДК 632.938.1

ГАРМАШ С. П. *, ГЕНТОШ Д. Т.

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 13

*e-mail: sophiagarmash@ukr.net

СТІЙКІСТЬ СОРТІВ ВИНОГРАДУ ДО ОЇДИУМУ

Виноградарство – галузь рослинництва, яка займається вирощуванням винограду для споживання свіжих ягід і забезпечення харчової промисловості сировиною. Як галузь науки виноградарство вивчає біологічні особливості виноградної рослини, її відношення до навколишнього середовища та розробляє способи спрямованого управління ростом і розвитком винограду для одержання високих урожаїв необхідної якості.

На винограді визначено 60 фітопатогенних грибів, які різною мірою шкодять цій рослині. Економічно значимими у всіх регіонах вирощування винограду є мілдью, оїдіум (облігатний паразит) і сіра гниль (фітопатогенний сапрофіт).

Збудник оїдіуму винограду є *Uncinula necator* Burr. (сумчаста стадія, телеоморфа) *Oidium tuckeri* Berk. (конідіальна стадія, анаморфа) класу *Ascomycetes*, порядку *Erysiphales* є фітопатогенним біотрофом.

Він вражає суцвіття, грона, листя, вусики та зелені пагони. На уражених органах утворюється сірий борошнистий наліт. Уражені бутони, квіти і молоді, ягоди, що недавно зав'язалися, засихають і опадають. Навесні на листках можна виявити блідо-жовтуваті, розпливчасті плями на них. З нижнього боку листків на цих плямах помітний слабкий білуватий наліт, що складається з грибиці та спор, за допомогою яких гриб поширюється протягом весни, літа та осені. Такі ж спори утворюються не тільки на листках, але і на всіх заражених оїдіумом органах рослини.

При ураженні ягід у період їх дозрівання призводить до розтріскування. У тріщини проникають із повітря мікроорганізми, що викликають гниття ягід. За сухої погоди такі ягоди засихають, а вологої – загнивають.

Таким чином, актуальним є виявлення джерел стійкості до оїдіуму серед столових сортів винограду. Метою роботи було визначення стійкості до оїдіуму винограду у польових умовах на природному інфекційному фоні.

Досліджувались такі сорти столового винограду, як 'Black Magic', 'Sublima Seedless', 'Red Globe', 'Supernova Seedless', 'Michele Palieri', 'Victoria', 'Cardinal'.

Дані сорти можна поділити на ранні – 'Sublima Seedless', 'Supernova Seedless'; середньоранні – 'Black Magic', 'Cardinal', 'Victoria'; середньопізні – 'Red Globe', 'Michele Palieri'.

За результатами польового дослідження стійкості винограду до оїдіуму встановлено, що ранні сорти винограду більш сприйнятливі, середньоранні – стійкі та середньопізні – дуже сприйнятливі.

Вивчення впливу різних схем заходів захисту на вегетативний та генеративний розвиток винограду проводили згідно з «Агротехнічним дослідженням створення інтенсивних виноградних насаджень».

Ступінь ураження листового апарату, пагонів, суцвіть та грон хворобами оцінювали в балах по сортах:

дуже слабе ураження (уражено до 5% площі поверхні обстежуваного органу рослини) – 'Black Magic', 'Cardinal', 'Victoria';

середнє ушкодження (25–50%) – 'Sublima Seedless', 'Supernova Seedless';

сильне ушкодження (50–75%) – 'Red Globe', 'Michele Palieri'.

Таку оцінку ураженості хворобою можна обґрунтувати погодними умовами, оскільки перший спалах епіфітотії оїдіуму проявляється в спекотний період літа, якраз коли припадає активний ріст та розвиток ранніх сортів винограду. Друга епіфітотія припадає на середньопізні та пізні сорти, коли настає чергування засушливих і вологих періодів.

Таким чином, середньоранні сорти, більш стійкі до оїдіуму, можуть ефективно протистояти зараженню, що захистить врожай від втрат, а також такі сорти можуть бути корисними в подальшій селекції нових сортів.

Ключові слова: сорти, оїдіум, ураженість.